

JÓGA

Vásiřtha

योगवासिष्ठ
yogavāsiřtha

यतः सर्वाणि भूतानिप्रतिभान्ति स्थितानि च ।
यत्रैवोपशमं यान्ति तस्मैसत्यात्मने नमः ॥ १ ॥

yataḥ sarvāṇi bhūtānīpratibhānti sthitāni ca |
yatraivopaśamaṃ yānti tasmaīsatyātmane namaḥ || 1 ||

ÚVOD

Učenci se dohadují o autorovi tohoto velkolepého díla i o dalších teoretických otázkách týkajících se textu. Ať je Bůh obdaří úspěchem.

Jóga-Vasištha představuje skvělou a detailně propracovanou pomoc k duchovnímu probuzení a přímému zakoušení Pravdy. To je jisté. Chceš-li právě toto, vítej u knihy Jóga-Vasištha.

Text je plný opakování, která však nepůsobí monotónně. Pokud nemáš opakování rád, nebo je nepotřebuješ, pak si přečti jen následující verš: „Stejně jako je modrá barva nebe optickou iluzí, je projevený svět jen klam. Domnívám se, že je lepší si klamu nevsímat, než se jím neustále zabývat v mysli.“ (I. 3)

Tento verš se v díle objevuje několikrát a zdá se být samotnou esencí učení. Pokud ti to není zcela jasné, pak si knihu přečti. Způsoby, jimiž je zde odhalována Pravda, ti pomohou otevřít tvou mysl.

Je moudré přečíst si jen jednu stránku denně. Učení obsažené v textu je převratné a mysl zatížená předsudky ho nemůže tak snadno vstřebat. Po každém čtení medituj, ať tě může jeho poselství prostoupit.

V textu se často opakuje výraz *kákátálíja*, který odkazuje na situaci, kdy vrána usedne na kokosovou palmu a v témže okamžiku spadne zralý kokosový ořech na zem. Tyto dvě spolu nesouvisející události se zdají být na sobě v čase a prostoru závislé, přestože zde není žádný příčinný vztah. Takový je život. Takové je „stvoření“. Ale mysl je chycena do pastí logického uvažování „proč“. Vymýšlí „proč“ a „proto“, aby sama sebe uspokojila, a z pohodlnosti si nevšímá nepohodlných otázek, které bystrou mysl neustále pronásledují.

Vasištha požaduje přímé pozorování mysli, včetně jejích pohybů, představ a uvažování, předpokládaných příčin a očekávaných následků, dále toho, co je pozorováno, i samotného pozorování, požaduje pochopení jejich neoddělitelné jednoty jakožto neomezeného Vědomí.

V tom tkví jedinečnost díla, které samo sebe prohlašuje za vrcholné: „Bez posvátného textu nemůže člověk teď ani kdy jindy dosáhnout toho, co je dobré a prospěšné. K dokonalému pochopení nejvyšší Pravdy je třeba tento posvátný text vroucně studovat...“ (VI. II. 103)

Vrcholným se rozumí učení, nikoli kniha nebo mudrc. Proto se Vasištha nebojí říci: „Pokud se někdo domnívá, že text není dostatečně směrodatný, protože má lidský původ, může se uchýlit ke studiu jiné svaté knihy, která také pojednává o poznání Já a o konečném osvobození.“ (VI. II. 175)

Ať je svatý text jakýkoli, ať je kýmkoli vyučován a ať je tebou zvolená cesta jakákoli, nezastavuj se, dokud zvyky a podmíněnosti mysli zcela neustanou. Proto Vasištha nabádá hledajícího: „Člověk by měl každý den prostudovat alespoň malý kousek textu... Krása tohoto posvátného textu spočívá v tom, že ten, kdo jej studuje, není ponechán beznaději. Je-li něco napoprvé nejasné, další studium to ozřejmí.“ (VI. II. 175)

Svámí Vénkatéšánanda

To je běžný vývoj, Rámo, jsou tu ale výjimky. Pro ty, kteří se zrodili do tohoto světa, existují dvě možnosti, jak dosáhnout osvobození. Buď hledající následuje cestu ukázanou mistrem a svého cíle, jímž je osvobození, dosahuje postupně, anebo hledajícímu spadne poznání Já doslova do klína a jde o náhlé osvícení.

Budu ti vyprávět příběh, který popisuje druhý typ osvícení. Pozorně naslouchej.

V. 8.

Příběh krále Džanaky

VASIŠŤHA pokračoval: Ó Rámo, žije jeden velký vládce, jehož nahlížení je bez jakýchkoli omezení. Vládne nad územím Vidéha a jmenuje se Džanaka. Pro ty, kteří u něho hledají pomoc, je ztělesněním hojnosti. Je hřejivým Sluncem, v jehož přítomnosti rozkvétají srdeční lotosy jeho přátel, a je dobrodincem všech dobrých lidí.

Jednoho dne se král Džanaka procházel v parku, a jak se jen tak bezcílně potuloval, najednou zaslechl slova písně, kterou přednášeli *siddhové* neboli dokonalí mudrci.

Rozjímáme o Já, které se projevuje jako čirá blaženost zakoušení, kdy pozorovatel či zakoušející zakouší objekt zkušenosti bez vytváření představ a bez oddělování.

Rozjímáme o Já, v němž je-li ukončeno prožívání subjektu a objektu a odstraněn i záměr takové rozdělení na subjekt a objekt vytvářet, se věci dějí samy od sebe.

Rozjímáme o Světle, které prozařuje vše, co svítí. Rozjímáme o Já, které překračuje protichůdné představy toho, co „je“, a toho, co „není“, a stojí tedy jakoby „mezi“ těmito dvěma protiklady.

Rozjímáme o Skutečnosti, ve které vše existuje, ze které vše pochází, které vše přináleží, která je všeho příčinou a je vším.

Rozjímáme o Já, které je základem vyjadřování i všech jazyků, je alfou i omegou, pokrývá vše od „a“ po „ha“ a je označeno slovem „*aham*“, Já.

Však běda, lidé se honí za vnějšími objekty a jako hlupáci se zříkají Boha, jenž dlí v hloubce jejich vlastních srdcí.

Toho, kdo poznal neskutečnost a pomíjivost objektů světa, a přesto k nim zůstal připoután, nelze považovat za lidskou bytost!

Člověk by měl mečem poznání srazit každou touhu, která v jeho srdci vznikla nebo se vzniknout chystá.

Člověk by si měl užívat radost pocházející z klidu a míru. Ten, kdo má mysl pod kontrolou, je pevně ustálen v klidu a míru. A je-li srdce ustáleno v klidu a míru, okamžitě se objeví čirá blaženost Já.

V. 9.

VASIŠŤHA pokračoval: Když král Džanaka vyslechl slova písně, byl velmi sklíčen. Rychle zamířil do paláce, poslal pryč všechny sloužící a vyhledal samotou své komnaty. Hluboce se trápil a přemýšlel.

DŽANAKA rozmýšlel: Ach, běda, bezmocně se točím v kole světského neštěstí. Co znamená lidský život oproti věčnosti? A přesto jsem si k němu vypěstoval lásku. Hanba mé mysli. Co znamená panování a vláda, třeba trvajících celý život? A já hlupák myslel, že bez toho všeho nemohu být. Můj život je jen nepatrný okamžik, zatímco věčnost sahá daleko před něj i za něj. Co mám dělat?

Kdo je ten kouzelník, který tu rozprostřel iluzi zvanou svět a zcela mě pomátl? Jak to, že jsem byl tak oklamán? Poznal jsem, že to, co je blízko, či to, co je daleko, je jen v mé mysli, a proto se vzdávám porozumění vnějších objektů. Poznal jsem, že všechna činnost ve světě vede jen k nekonečnému utrpení. Jak bych tedy mohl doufat ve štěstí? Den za dnem, měsíc za měsícem, rok za rokem, okamžik za okamžikem vidím, jak štěstí, jež ke mně přichází, s sebou nese i utrpení. Utrpení ke mně přichází znovu a znovu!

Všechno, co zde vidíme a prožíváme, je předmětem změny a zániku. V tomto světě neexistuje nic, na co by se mohl moudrý člověk spolehnout. Kdo je dnes vysoce uznáván, bude zítra potupen. Hloupá myslí, čemu lze v tomto světě věřit?

Ach, běda, jsem bez provazu, přesto připoután, jsem bez nečistoty, přesto pošpiněn, a jsem padlý, přestože zůstávám na vrcholu. Ó mé Já, jaká to záhada! Jako je věčně zářící Slunce náhle zakryto plujícími mraky, vidím, jak ke mně záhadně připlula tato podivná iluze. Kdo jsou všichni přátelé a příbuzní? Čím je veškeré potěšení? Malé dítě se cítí vyděšeno, vidí-li duchy, a já se cítím zmaten vymyšlenými příbuznými, na nichž lpím a kteří mě jako provazy poutají ke stáří a smrti. Ať tito příbuzní zůstanou či odejdou, nic to pro mě neznamená. Významné události i velcí lidé přišli a zase odešli a zanechali za sebou jen vzpomínky. Na co se člověk může spolehnout? I bohové, včetně trojice bohů Brahmá, Višnu a Šiva, již milionkrát přišli a zase odešli. Co je v tomto vesmíru stálé? K této noční můře známé jako projevený svět poutá jedince jen planá naděje. Ach, jaký to žalostný stav!

DŽANAKA pokračoval: Jsem jako nevědomý hlupák oklamáný skretem ega, pocitu jáství, a vytvářející falešnou představu „jsem takový a takový“. Velmi dobře vím, že Čas svými nohama rozdupal bezpočet bohů, a přesto stále chovám lásku k životu. Dny a noci jsem strávil planým toužením místo toho, abych zakoušel blaženost neomezeného Vědomí. Od jednoho trápení přecházím k druhému, ještě většímu, ale nezaujatost v sobě nenalézám.

Co mohu považovat za skvělé a žádoucí, když vidím, že ať už člověk dosáhne na tomto světě čehokoli, vždy všechno pomine a zbude jen trápení? Den za dnem žije člověk na tomto světě v hříchu a násilí a den za dnem zakouší stále větší utrpení. Děťství je promarněno v nevědomosti, mládí je promarněno v honbě za potěšením a zbytek života je věnován starostem o rodinu. Čeho může hlupák v takovém životě dosáhnout?

I když člověk vykoná velké náboženské rituály, může přijít nanejvýš do nebe. A co je nebe? Je na zemi či na onom světě? Existuje někde místo nedotčené utrpením? Utrpení přináší štěstí a štěstí si nese na svých ramenou neštěstí! Každá skulinka v zemi je zaplněna mrtvolami bytostí, proto země vypadá tak pevně.

Ve vesmíru jsou bytosti, jimž mrknutí oka trvá celou epochu. Co je v porovnání s tím můj život? Objekty světa se jeví jako nádherné a trvalé, ale nesou s sebou nekončné strachy a obavy. Úspěch je ve skutečnosti nepřízní osudu a neúspěch může být žádoucí díky tomu, jaký dopad má na mysl. Mysl je semínkem iluze projeveného světa a dává vzniknout falešným pocitům „já“ a „moje“.

Tak jako se zdá, že kokos padající ze stromu shodila vrána, která na strom v tomtéž okamžiku náhodou usedla, tak ve světě, který se jeví jako stvořený, vytvoří nevědomost falešné pocity „to bych měl mít“ a „toho bych se měl vzdát“. Je lepší trávit svůj čas v odloučení či v pekle než žít v takovém projeveném světě.

Semínkem projeveného světa je úmysl či záměr. Zbavím se tedy všech záměrů. Prožil jsem už všechno možné, radoval jsem se i trpěl a teď s tím skoncuji. Přestanu se již trápit. Probudil jsem se. Zničím zlodějku mysl, která mi ukradla moudrost. Byl jsem důkladně poučen mudrci, budu tedy hledat poznání Já.

V. 10

VASIŠŤHA pokračoval: Takto rozjímajícího krále našel jeho strážce, přistoupil k němu a řekl mu: „Pane, je čas věnovat se královským povinnostem. Sloužící již přichystali vonnou koupel a kněží vás očekávají, aby vám přednesli příslušné hymny. Pane, vstaň a vykonej to, co má být vykonáno, neboť ušlechtilý člověk je dochvilný a dbá svých povinností.“

Avšak král si jeho slov nevšímal.

DŽANAKA dále přemítal: Co mám dělat se svou družinou a s královskými povinnostmi, když vím, že je to vše zcela pomíjivé? Není to k ničemu. Měl bych všeho zanechat a setrvat ponořený v blaženosti Já.

Ó myslí, zbav se touhy po potěše smyslů, abys mohla být oprostěna od trápení spojeného s opakovaným stárnutím a smrtí. Jakýkoli stav, o kterém doufáš, že ti

přinese štěstí, se ukáže jako zdroj neštěstí. Dost bylo života, ovlivňovaného špatnými sklony a touhou po potěšení. Hledej radost, jež je tvou přirozeností a je s tebou nerozlučně spjatá.

Když strážce viděl, že král nic neříká, zůstal i on potichu.

DŽANAKA dále rozjímal: Co v tomto vesmíru mám hledat, čeho mám dosáhnout? Co je tou věčnou a neměnnou Pravdou, u které mohu s důvěrou spočinout? Jaký je rozdíl v tom, zda se věnuji práci, anebo zůstávám nečinný? Nic ve vesmíru není stálé. Ať už se tělo věnuje nějaké činnosti nebo zůstává nečinné, podléhá neustálým změnám a je jen dočasné a pomíjivé. Je-li mysl člověka pevně zakotvena v klidu a vyrovnanosti, co a jak je potom možné ztratit?

Netoužím po tom, co nemám, a nezříkám se toho, co ke mně samo přichází. Ustálil jsem se v Já. Co je mé, nechť je mé. Není tu nic, kvůli čemu bych měl pracovat, ani neexistuje důvod, proč zůstat nečinný. Vše, co je získáno, ať už činností nebo nečinností, je falešné. Je-li mysl pevně ustálena ve stavu prostém chtění a touhy po potěšení a funguje-li tělo zcela přirozeně, pak mají činnost i nečinnost stejný význam. Nechme proto tělo zabývat se přirozeným fungováním, neboť nepřítomnost činnosti by vedla k jeho rozkladu. A ustanou-li myšlenky „toto dělám“ nebo „to mě baví“, veškerá činnost se stane nekonáním.

V. 11

VASIŠŤHA pokračoval: Jakmile Džanaka vše uvážil, zvedl se, jako se Slunce zvedne nad horizont, a začal vykonávat své královské povinnosti, aniž by na nich jakkoli lpěl. Oproštěný od představ o žádoucím a nežádoucím, osvobozený od sklonů a tendencí mysli věnoval se spontánní a přiměřené činnosti. Jako by byl v hlubokém spánku, a přece probuzený. Splnil své denní povinnosti včetně uctění světců a na konci dne se uchýlil do samoty, aby noc strávil v hluboké meditaci, jež pro něj nyní byla zcela samozřejmá a přirozená. Jeho mysl se okamžitě odvrátila od iluze a ustálila se v klidu a vyrovnanosti. Ráno Džanaka vstal a znovu přemítal.

DŽANAKA uvažoval: Ó neposedná mysl! Světský život nevede k tvému skutečnému štěstí. Proto dosáhni stavu klidu a vyrovnanosti. Pouze v takovém stavu budeš zakoušet klid, blaženost a Pravdu. Kdykoli vytvoříš ve své prostopášnosti nemravné myšlenky, začne se iluze světa zvětšovat a rozšiřovat. A chováš-li v mysli touhu po potěšení, bude se tato iluze donekonečna rozvětňovat. Právě myšlení je tím, co splétá síť projeveného světa. Zanechej proto všech fantazií a představ a dosáhni klidu

a vyrovnanosti. Na misky vah svého poznání dej na jednu stranu potěšení smyslů a na stranu druhou blaženost klidu a míru. Co uznáš za pravou Skutečnost, to hledej. Zbav se všech nadějí a očekávání, osvobod' se od přání něco získat či se něčeho vzdát a bud' volný. Ať je projevený svět skutečný nebo neskutečný, ať je ve fázi růstu nebo úpadku, nenech se jeho klady či nedostatky vyvést z rovnováhy. Ó myslí, s projeveným světem nejsi v žádném vztahu, to se jen tak jeví v důsledku tvé nevědomosti. Jsi neskutečná a stejně neskutečný je projevený svět. A přece je tu mezi vámi dvěma jakési tajuplné spojení. Je to jako spojení mezi neplodnou ženou a jejím synem. Pokud se domníváš, že jsi skutečná a projevený svět nikoli, jaký by mohl být mezi vámi vztah? A na druhou stranu, je-li skutečné obojí, ty i svět, kde je pak důvod pro nadšení či smutek? Proto se oprostí od smutku a spočiň v hluboké meditaci. Na světě není nic, co by ti přineslo naplnění. Vyhledej útočiště v odvaze a vytrvalosti a překonej vlastní neposlušnost a vzpurnost.

V. 12

VASIŠŤHA pokračoval: Když Džanaka došel takového pochopení, začal jednat jako král a dělal vše, co bylo třeba, s veškerou silou mysli i ducha, bez jakéhokoli pomýlení. Svou mysl nenechal rozptylovat dvorními radovánkami a jednal tak, jako by setrval ve stavu hlubokého spánku.

Od té doby už se nezabýval tím, co získat nebo čemu se vyhnout. Bez zmatků a pochybností žil v přítomnosti. Poznání ho neopouštělo a jeho rozum nebyl zkalen žádnou nečistotou.

Jako když ráno vyjde Slunce nad horizont, vyšlo v srdci krále Džanaky, prostém nečistoty a smutku, světlo Sebepoznání, *čit-átman*. Na vše ve vesmíru pohlížel jako na to, co se zrodilo v důsledku kosmické síly, *čitšakti*. Obdařen Sebepoznáním viděl všechny věci jako Já, jež je neomezené. Pochopil, že vše, co se děje, se děje přirozeně, proto neprožíval vzrušení ani sklíčenost a setrval v klidu a vyrovnanosti. Džanaka se stal mudrcem osvobozeným za života, který se označuje jako *džívanmukta*.

Džanaka vládl ve svém království a jeho Sebepoznání nezáviselo na tom, zda byl obklopen dobrým či zlým. Neustále přebýval ve vědomí Absolutna a zakoušel stav nekonání, ač se druhým jevil jako velmi činorodý. Jeho sklony a podmíněnosti zmizely, a třebaže se zdálo, že je zaměstnán činností, ve skutečnosti setrval ve stavu podobném hlubokému spánku.

Nepřemýšlel o minulosti a neobával se budoucnosti. Žil v přítomném okamžiku se šťastným úsměvem na rtech.

Džanaka dosáhl všeho díky vlastnímu hledání a zkoumání. Podobně jako on by měl člověk pokračovat v dotazování se na Pravdu, dokud nedosáhne hranic takového

zkoumání. Sebepoznání neboli poznání Pravdy nedosáhneme uchýlením se k učiteli, *guru*, studiem posvátných knih ani dobře odvedenou prací. Lze toho dosáhnout pouze důkladným zkoumáním a dotazováním inspirovaným společností mudrců a světců. Jediným prostředkem je vnitřní světlo jedince, nic jiného. A je-li vnitřní světlo udržováno při životě, temnota netečnosti a nevědomosti ztratí svoji sílu a moc.

VASIŠŤHA pokračoval: Na člunu poznání, pomocí vnitřního světla, se dá překonat jakkoli těžké trápení. Kdo takové poznání nemá, toho tíží i malá nesnáz. Kdo je tímto poznáním obdařen, ten i kdyby byl na světě sám, bez pomoci a znalosti posvátných textů, snadno se přenese přes oceán utrpení. Člověk poznání dokončí svoji práci i bez pomoci druhých, na rozdíl od toho, kdo poznání nemá. Proto se má člověk vytrvale snažit tohoto poznání neboli vnitřního světla dosáhnout. Kdo chce vypěstovat ovoce, musí na své zahradě vytrvale a trpělivě pracovat. Poznání je kořínek, a je-li dobře živěn, poskytne kvalitní plody Sebepoznání, poznání Já.

Úsilí a energie, které lidé věnují světským záležitostem, by se měly nasměřovat k získání poznání. Člověk by měl nejprve odstranit otupělost mysli a nedostatek důvtipu, což jsou zdroje utrpení a semínka stromu projeveného světa. To, co je získáno v nebi, na onom světě či na zemi, je získáno tady a teď v důsledku poznání. Oceán projeveného světa lze překonat poznáním, nikoli dobročinností, svatými poutěmi či odříkáním. Kdo je nadán skvělými vlastnostmi, ten je získal též díky poznání. I králové získali své trůny poznáním. Poznání je cesta do nebe, cesta k nejvyššímu dobru, cesta k osvobození.

Právě pomocí poznání může mírumilovný učenec porazit silného soupeře. Poznání neboli vnitřní světlo je onen vzácný kámen mudrců. Kdo jej vlastní, je obdařen vším, co si přeje. Kdo má poznání, snadno dosáhne druhého břehu oceánu projeveného světa. Kdo poznání nemá, ten se v tomto oceánu utopí. Jsou-li rozum a chápání člověka vedeny vnitřním světlem, dosáhne člověk druhého břehu. Jestliže vnitřní světlo schází, podlehne člověk nástrahám a překážkám.

Člověku poznání, jehož mysl není zastřena iluzí, se vyhnou tužby, nedostatky i všechny nepříjemnosti. Skrze vnitřní světlo neboli poznání je celý svět jasně nahlédnut takový, jaký je. A k člověku, který má jasné vidění, nepřijde štěstí ani neštěstí. Tak jako vítr rozežene tmavé mraky zastiňující Slunce, tak poznání, toto vnitřní světlo, zažene temnotu, kterou pocit ega zakrývá Já. Kdo chce vypěstovat obilí, musí nejprve obdělat pole, a kdo se touží ustálit v nejvyšším stavu Vědomí, měl by nejprve očistit svou mysl rozvíjením poznání, tedy rozžehnutím vnitřního světla.

SLOVNÍK

Dévanágarí	IAST	Český přepis	Vysvětlivka
अ	<i>a</i>	<i>a</i>	hláska „a“; první písmeno indické abecedy
आभास	<i>ābhāsa</i>	<i>ábhása</i>	odraz; projevení
अभ्यास	<i>abhyāsa</i>	<i>abhjása</i>	cvičení; opakovaná činnost; zvyk
अधर्म	<i>adharma</i>	<i>adharma</i>	špatnost, nesprávnost, chyba, vina
आधि	<i>ādhi</i>	<i>ádhi</i>	psychická bolest
आधिभौतिक	<i>ādhibhautika</i>	<i>ádhibhautika</i>	hmotný; ze základních prvků; patřící stvořeným bytostem
अधिष्ठान	<i>Adhiṣṭhāna</i>	<i>Adhiṣṭhána</i>	město v Kašmíru – Příběh Damy, Vjály a Katy
अद्वैत	<i>advaita</i>	<i>advaita</i>	nedualita, jedno bez druhého; jednota, sjednocení; učení, které uznává jedinou Skutečnost, <i>Brahman</i>
अद्वैत वेदान्त	<i>advaita vedānta</i>	<i>advaita védānta</i>	učení neduality, které uznává jedinou Skutečnost, <i>Brahman</i>
अज	<i>Aja</i>	<i>Adža</i>	předek Rámy – Příběh poutníka jménem Manki
आज्ञा	<i>ājñā</i>	<i>ádžňá</i>	šestá <i>čakra</i> ; třetí oko
अज्ञान	<i>ajñāna</i>	<i>adžňána</i>	nevědomost
अगस्त्य	<i>Agastya</i>	<i>Agastja</i>	jeden ze sedmi prvotních mudrců současné <i>manvantary</i> , synů Brahmy, viz <i>saptarši</i> ; autor několika védských hymnů
अग्नि	<i>Agni</i>	<i>Agni</i>	bůh ohně
अग्नि	<i>agni</i>	<i>agni</i>	oheň; zlato
अग्निवेश	<i>Agniveša</i>	<i>Ágnivéša</i>	legendární mudrc a jeden ze zakladatelů <i>ajurvědy</i>
अहल्या	<i>Ahalyā</i>	<i>Ahaljá</i>	královna – Příběh o královně jménem Ahaljá
अहम्	<i>aham</i>	<i>aham</i>	já, ego

OBSAH

Úvod	11
Obrazový doprovod	17
KNIHA PRVNÍ – O ODTAŽITOSTI	35
KNIHA DRUHÁ – O CHOVÁNÍ HLEDAJÍCÍHO	55
Příběh Šuky	57
Vlastní úsilí	59
KNIHA TŘETÍ – O STVOŘENÍ	73
Příběh o královně jménem Lílá	90
Příběh o Karkatí	124
Příběh synů mudrce jménem Indu	139
Příběh o královně jménem Ahaljá	141
Příběh o velikém lese	148
Příběh tří neexistujících princů	151
Příběh krále Lavany	153
KNIHA ČTVRTÁ – O EXISTENCI	171
Příběh Šukry	175
Příběh Damy, Vjály a Katy	191
Příběh Bhímy, Bháši a Drdhy	197
Příběh Dášúry	211
Píseň Kači	217
KNIHA PÁTÁ – O UTIŠENÍ	223
Příběh krále Džanaky	229
Příběh Punji a Pávany	245
Příběh krále jménem Bali	248
Příběh démona Prahlády	256
Příběh bráhmany jménem Gádhi	276
Příběh Uddálaky	285
Příběh o králi jménem Suraghu	296
Příběh Bhásy a Vilásy	301
Příběh mudrce jménem Vítahavja	318

KNIHA ŠESTÁ – PRVNÍ ČÁST – O OSVOBOZENÍ I	335
Rozprava o Brahman	350
Příběh Bhušundy	355
Učení boha Šivy	374
Déva púdžá neboli uctívání Boha	382
Příběh o zlatém jablku	394
Příběh o kameni	395
Příběh Ardžuny	402
Příběh sta Rudrů	411
Příběh vampýra	421
Příběh o Bhagí Rathovi	423
Příběh o Šikhidhvadžovi a Čudále	425
Příběh o čintámani	442
Příběh o hloupém slonu	443
Příběh mudrce jménem Kača	469
Příběh Bhrngíši	472
Příběh krále jménem Ikšváku	474
KNIHA ŠESTÁ – DRUHÁ ČÁST – O OSVOBOZENÍ II	489
Příběh vyprávěný Bhušundou	495
Příběh poutníka jménem Manki	509
Příběh o skále	543
Příběh mudrce z vnějšího prostoru	580
Příběh o králi jménem Vipaščit	598
Příběh o lovcí a jelenovi	616
Příběh o kosmickém vejci	666
Příběh synů mudrce jménem Indu podruhé	669
Příběh bráhmany jménem Kundadanta	671
Příběh o vesničanech a kameni mudrců	696
Dotazy krále jménem Pradžňapti	704
Slovník	719
Poznámka překladatelky	769